

στ. 3179 (ἐκδ. WWagner σ. 331) «λαλῶ τον, τί λιγοθυμείς καὶ ἀνατρομάσσεις ὅλος;» Συνών. ἀνατσουλώνω **2β**, τρομάζω. **2)** Συγκλονίζομαι, σείομαι Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Κέρκ. Μακεδ. (Γκριντ.) Ρόδ. Σύμ.: Ἄσμ.

Ψυχομαχάει ὁ Διγενὴς κ' ἡ γῆς ἀνατρομάζει Κέρκυρ.

Βρέχουν, χιονίζουν τὰ βουνὰ κ' οἱ κάμποι χαλαζώνουν
Κι ἡ θάλασσα ταραζίτι κι ἡ γῆς ἀνατρομάζει

Γκριντ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναταράζω **2**.

Β) Μετβ. **1)** Κάμνω τινὰ νὰ τρομάξῃ, ἐκφοβῶ Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Κύπρ. Στερελλ. (Εὐρυταν.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ.: Μ' ἀνατρόμαξες ἔτσι ποῦ μπήκες ξαφνικά Λεξ. Πρω. Ἀνατρόμαξες τὸ παιδί Λεξ. Δημητρ. Ἀνατρόμαξες με ἔτσι ἄξυπ-πα ποῦ ἦρτες Κύπρ. Οὐ Κατσαντώνης 'ς τ' Ἀγραφα εἶχε ἀνατρομάξ' τ'ς Τούρκ'ς Εὐρυταν. || Ἄσμ.

Φάτε καὶ πῆτε, μπρὲ παιδιά, χορέψ'τε, τραγουδάτε,
μὴν πάῃ κ' ἐρθῇ ὁ Τσαμαδὸς καὶ σὰς ἀνατρομάξῃ

Ἡπ. Συνών. ἀγριεύω **3**, τρομάζω, φοβερίζω, φοβίζω. Πβ. ἀγριώνω **2**. **2)** Ἀηδιάζω, ἀποστρέφομαι τινὰ Ἡπ. (Ζαγόρ.): Τὸν ἀνιτρόμαξα. Συνών. σιχαίνομαι.

*ἀνατρομαλίζω, μέσ. ἀνατρομαλ-λίζομαι Ρόδ. ἀνετρομαλ-λίζομαι Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. τρομαλίζω.

Τρέμω ἔνθ' ἀν.: Ὁ ἔρως ἔμεινεν 'ς τὴ βροχὴ κι ἀνετρομαλ-λίζετο κ' ἐτουρούριζε κι ἀνεστέναζεν ἀπὸ τὴν καρδιά του Κάρπ. || Παροιμ. φρ. Ἀνετρομαλ-λίζεται σὰν τὸ χούλ-λη (ἐπὶ τῶν ὑπερμέτρως ριγούντων) αὐτόθ. Πβ. ἀνατρέμω, συγκρουώνω, τρομαλίζω.

ἀνατρουλλαρίκι ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀνετρουλλαρίκι Α.Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἐπίρρ. τρουλλαρίκι.

Εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζεται τροῦλλος: Μὴ δὲ γεμίσης ἀνετρουλλαρίκι, ρήγλα τ' ἄφησε ἀπὸ νὰ δοῖς νὰ τὸ φέρης. Συνών. κουμουλάρι, τρουλλαρίκι.

*ἀνατροχαλιάζω, μετοχ. ἀνατροχαλιασμένος Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. τροχαλιάζω.

Ὁ κατακείμενος εἰς σωρούς λίθων, εἰς τρόχαλα, κατηρειπώμενος: Σπίτι ἀνατροχαλιασμένο.

ἀνατσιγγρίζω Λεξ. Δημητρ. ἀνατσιγγρίζου Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνατσιγγρῶ Μακεδ. (Σιάτ.) ἀνατσιγγράω Ἡπ. (Ἄρτ.) ἀνατσιγγράω Πελοπν. (Μεσσ.) ἀνατσιγγράου Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. τσιγγρίζω.

Ἐρεθίζω, ἐξερεθίζω τινὰ ἔνθ' ἀν.: Μὴ τοὺς ἀνατσιγγρίζης Λεξ. Δημητρ. Τί τ' ἀνατσιγγρίζῃς ἔτσι; Ζαγόρ. Μὴ τὸν ἀνατσιγγρίζῃς τώρα Σιάτ. Ἀνατσιγγρίστηκε μὲ τὰ λόγια ποῦ τοῦ 'πες Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀγγρίζω **1**, ἀγριώνω **1**, ἀναγγρίζω **A 1**, ἀναγκάζω **A 2**, ἀναγριώνω **1**, ξαγγρίζω, ξαναγγρίζω, παραγγρίζω.

ἀνατσούλωμα τό, Κρήτ. ἀνιτσούνουμα Ἱμβρ. ἀνατσουτσούρωμα Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνατσουλώνω. Ὁ τύπ. ἀνατσουτσούρωμα κατ' ἀναδίπλ.

1) Ἡ ἀνόρθωσις τῶν τριχῶν, φρικίαισις, κυρίως τῆς γαλῆς ἀμυνομένης ἐναντίον κυνὸς Πελοπν. (Ἀρκαδ.) **2)** Ἀνάπτυξις, σωματικὴ αὐξησις Ἱμβρ. **3)** Ἀνάρρωσις Ἱμβρ. Κρήτ.: Ἐδὰ 'ς τ' ἀνατσούλωμα πρέπει νὰ τρώς καλὰ Κρήτ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ἀνατσουλώνω Κρήτ. ἀνατζουλώνω Κρήτ. ἀνετσουλώνω Α.Κρήτ. ἀνιτσ'νώνου Ἱμβρ. Σαμοθρ. ἀνατσουρώνου Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνατσουσουρώνω Λεξ. Γαζ. (λ. ἀντιφρίσσω) ἀνιτσουτσουρώνου Σάμ. Μέσ. ἀνατσουρώνομαι Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνατσουτσουρώνομαι Πελοπν. (Ἀρκαδ. Κυνοῦρ.) — ΑΠαπαδιαμαντ. Χριστουγενν. διηγ. 50 ΚΠασαγιάνν. Παραμύθ. 86 ἀνατσουτσουρώνομαι Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων.) ἀνατσουτσουρώνουμι Θεσσ. (Ζαγόρ.) Σκιάθ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. τσουλώνω. Τὸ ἀνατσουσουρώνω κατ' ἀναδίπλ.

1) Ἀνορθοῦνται αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου, φρίττω Θεσσ. (Ζαγόρ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Κυνοῦρ.) Σάμ. Σκιάθ. — ΑΠαπαδιαμαντ. ἔνθ' ἀν. — Λεξ. Γαζ.: Οὐ γάτιους ἀνιτσουτσούρουσι Σάμ. Ἀνατσουτσουρώθ'καν οἱ τρίχες τ' κιφαλιού μ' Ζαγόρ. «Ἐλαφρὸς κόλαφος ἠκούσθη καὶ συγχρόνως φωνὴ παραδόξου ὄντος μελανοῦ τὴν ὄψιν, μὲ μαλλιά ἀνατσουτσουρωμένα, μὲ ἀλλόκοτα ράκη ὡς ἐνδυμασίαν» ΑΠαπαδιαμαντ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνατριχιάζω **1**.

2) Ἐξαγριοῦμαι κατὰ τινος, ἀντιμετωπίζω μετὰ θυμοῦ τινὰ Ἡπ. (Ζαγόρ.) Σάμ. — Λεξ. Δημητρ.: Ἀνατσουρώθ'κα κ' ἰγὼ μόλις τοὺν εἶδα Ζαγόρ. Σὰν τ' ἀνατσουρώθ'κα μιὰ φουρά, τοὺν ἔμασαν τὰ κάτ'ρα (ὅταν ἐξηγριώθην ἐναντίον του, ἐφοβήθη πολὺ) αὐτόθ. Συνών. ἀναματσώνω **B 1**.

β) Τρομάζω, ἐκπλήττομαι, ταραττομαι Πελοπν. (Κυνοῦρ.): Ὁ γάιδαρος ἀπὸ τοῖς φωνῆς καὶ τὰ χτυπήματα ἀνατσουτσουρώνεται καὶ τρέχει νὰ φύγῃ. Συνών. ἀναφαντιάζω, ἀναφαντώνω **2**, ξαφνίζομαι (ἰδ. ξαφνίζω), ξυπάζομαι (ἰδ. ξυπάζω), τρομάζω. **γ)** Κάμνω τὸν γενναῖον, θρασύνομαι Πελοπν. (Λακων.) — Λεξ. Δημητρ.: Παροιμ. Ἀνατσουρώνεται ὁ καμπούρης μπρὸς 'ς τὸ σακάτη (ὁ ταπεινὸς καὶ ἀσθενὴς πρὸς τοὺς ἴσους του παλληκαρεύεται) Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀνακαμπαρδώνω, ἀνακαρδώνω (I) **1β**, ἀνακοκορεύομαι, ἀνακοκορώνομαι, ἀναματσώνω **B 2**, ἀντρεϊεύομαι (ἰδ. ἀντρεϊεύω), κοκορεύομαι. **δ)** Ὑπερηφανεύομαι Σάμ. Συνών. μεγαλοπιάνομαι (ἰδ. μεγαλοπιάνω), περηφανεύομαι.

ε) Λαμβάνω ὕψος κομπασμοῦ, αὐταρεσκείας ΚΠασαγιάνν. ἔνθ' ἀν.: Ἀνατσουτσουρώνεται καὶ μπαίνει μπροστὰ 'ς τὸ χορό. **3)** Αὐξάνω, ἀναπτύσσομαι, ἐπὶ φυτῶν, ἀνθρώπων καὶ ζώων Ἱμβρ. Κρήτ. Σαμοθρ.: Ἀνατσουλώνει τὸ σπαρμένο - τὸ παιδί Κρήτ. Ἀνιτσ'νώσαν τ' ἀρνὰ Ἱμβρ.

4) Ἀναλαμβάνω ἐκ νόσου, ἀναρρωνύω Ἱμβρ. Κρήτ. Σαμοθρ.: Ἀκόμη δὲ δορεῖ ν' ἀνατσουλῶσῃ μὲ τὴ γριππὴ Κρήτ. Ἀρρώστ'σι κι δὲ δορεῖ ν' ἀνιτσ'νώθ' Ἱμβρ. Συνών. ἀναδίνω **B 1γ**, ἀναζουμώνω, ἀναζῶ **A 1**, ἀναθάλλω **A 2**, ἀνακαρδώνω (I) **1**, ἀναπιάνω **12**, ἀναπλωρίζω **B 2**, ἀναπουπουλίζω, δυναμώνω, καρδαμώνω.

ἀναύγιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀναύγητος Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *αὐγιστός < αὐγίζω. Τὸ ἀναύγητος κατὰ τὰ ἐκ περισπωμένων ρ. παραγόμενα. Πβ. καὶ ἀρχ. ἐπίθ. ἀναύγητος.

Ὁ μὴ λευκανθεὶς διὰ πλύσεως ἢ ὁ μὴ δυνάμενος εὐκόλως νὰ λευκανθῇ, ἐπὶ ἐνδυμάτων ἔνθ' ἀν.: Τὰ λώματα ἀναύγιστα ἐπέμ'ναν (τὰ ἐνδύματα ἔμειναν ἀν.) Τραπ. Λώμαν ἀναύγητον Χαλδ. Συνών. ἀλεύκαντος, ἀλεύκαστος, ἀλεύκισος, ἄλευκος.

ἄναυλα ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἄναυλος.

1) Ἀνευ ναύλου, χωρὶς νὰ πληρώσῃ τις ναῦλον Σκόπ. Σύμ.: Ἀναυλα πῆγα κ' ἦρθα Σκόπ. **2)** Ἀκουσίως, βίαι,

ΤΟΜ. Β' - 20

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ